

Priopćenje za medije

Luxembourg, 26. studenoga 2020.

Zaštita morskog okoliša koju pruža EU ne ulazi u dubinu

Mjere EU-a nisu dovele do oporavka bitnih morskih ekosustava i staništa, stoji u novom tematskom izvješću koje je danas objavio Europski revizorski sud (Sud). Okvir EU-a za zaštitu okoliša određenim se pitanjima bavi suviše površinski da omogući ponovnu uspostavu dobrog stanja okoliša u morima, a financijska sredstva EU-a rijetko se upotrebljavaju za potporu očuvanju morskih vrsta i staništa. Revizori su utvrdili da se zaštićenim morskim područjima u stvarnosti pruža ograničena zaštita te da i dalje dolazi do preloma, posebice u Sredozemnom moru.

EU predano radi na zaštiti morskog okoliša provedbom svojih politika u području okoliša i ribarstva. Glavne politike EU-a u području okoliša utvrđene su Okvirnom direktivom o pomorskoj strategiji, Direktivom o pticama i Direktivom o staništima te uključuju uspostavu mreže zaštićenih morskih područja. Svrha je zajedničke ribarstvene politike EU-a zajamčiti da su ribolovne aktivnosti održive za okoliš i svesti njihove nepovoljne učinke na morski ekosustav na najmanju moguću razinu, kao i staviti na raspolaganje odgovarajuća financijska sredstva. Međutim, EU nije uspio zaustaviti gubitak bioraznolikosti u europskim morima.

„S obzirom na njihovu važnost za gospodarstvo, društvo i okoliš, mora su istinsko blago. Međutim, mjere EU-a dosad nisu dovele do ponovne uspostave dobrog stanja okoliša u europskim morima, niti je njima postignuta održiva razina ribolova”, **izjavio je João Figueiredo, član Europskog revizorskog suda zadužen za ovo izvješće.** „Rezultati naše revizije jasan su znak upozorenja u pogledu zaštite mora EU-a.”

Okvirom EU-a u praksi se pruža tek ograničena zaštita morske bioraznolikosti. Zaštićena morska područja, kojih je više od 3 000, vjerojatno su najistaknutija mjera za očuvanje mora. Iako se takvom mjerom uspostavila široka mreža zaštite, revizori ističu da ona ne ulazi u dubine. To je u skladu s nedavnom procjenom koju je iznijela Europska agencija za okoliš (EEA), koja je utvrdila da se manje od 1 % europskih zaštićenih morskih područja može smatrati potpuno zaštićenim morskim rezervatima. Da bi zaštićena morska područja bila djelotvorna, njima bi se trebalo u dovoljnoj mjeri obuhvatiti

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

najosjetljivije morske vrste EU-a i njihova staništa, uključujući, po potrebi, uvođenje ograničenja ribolova, te bi se tim područjima trebalo dobro upravljati. To nije ni približno slučaj.

Slično tome, regulatorni instrumenti kojima se politika EU-a o morskoj bioraznolikosti povezuje s ribarstvenom politikom EU-a u praksi ne funkcioniraju dobro. U morskim područjima obuhvaćenima ovim ispitivanjem takvi instrumenti još nisu uspješno upotrijebljeni. Zakonodavstvo EU-a uključuje odredbe o ugroženim vrstama i staništima, ali one su starije od 25 godina i njima se ne uzimaju u obzir najnovije znanstvene spoznaje.

Ribolov ima znatan učinak na morski okoliš. Iako se zahvaljujući provedbi zajedničke ribarstvene politike stanje ribljih stokova u Atlantskom oceanu počelo poboljšavati, u Sredozemnom moru nisu zabilježeni bitniji znakovi napretka. Ribolovne stope u Sredozemnom moru dvostruko su veće od održive razine. Europska agencija za okoliš navela je u jednom nedavnom izvješću da je samo 6 % stokova u Sredozemnom moru obuhvaćenih njezinom procjenom ispunjavalo kriterije najvišeg održivog prinosa.

Iako je politikama EU-a predviđeno da se financijskim sredstvima EU-a pruža potpora zaštiti morskog okoliša, tek se mali dio raspoloživih sredstava upotrebljava u tu svrhu. Za razdoblje 2014. – 2020. Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo dodijeljeno je 6 milijardi eura. Međutim, revizori procjenjuju da su četiri države članice koje su posjetili (Španjolska, Francuska, Italija i Portugal) upotrijebile tek 6 % tih sredstava za mjere koje su izravno povezane s očuvanjem i dodatnih 8 % za mjere s manje izravnim učinkom na očuvanje. Od toga su za ograničavanje učinka ribolova na morski okoliš upotrijebile manje od 2 milijuna eura (0,2 %). Ipak, financijskim sredstvima EU-a može se ostvariti pozitivna promjena, kao što pokazuju dobri primjeri projekata financiranih iz programa EU-a LIFE i Interreg.

Osnovne informacije

Pojam „mora” u ovom se priopćenju za medije odnosi i na Atlantski ocean i na druga mora u Europi.

Revizijom je obuhvaćeno razdoblje od 2008., kada je donesena Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji, do ožujka 2020. U središtu revizije bili su Biskajski zaljev i iberijska obala, Makaronezija i zapadno Sredozemno more. Revizori su posjetili države članice čije su obale smještene uz ta morska područja, a to su: Španjolska, Francuska, Italija i Portugal.

Godina 2020. bila je ključna za EU kad je riječ o postizanju ciljeva u području morskog okoliša, a 2021. godine održat će se sastanak Konferencije stranaka Konvencije o bioraznolikosti. Ovo će revizijsko izvješće zasigurno poslužiti kao izvor informacija za rasprave o budućim mogućnostima.

Tematsko izvješće br. 26/2020 „Morski okoliš: zaštita koju pruža EU seže daleko, ali ne ulazi u dubinu” dostupno je na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu) na 23 jezika EU-a.

Sud je nedavno objavio [izvješće o gubitku biološke raznolikosti na poljoprivrednim zemljištima](#).

Sud predstavlja svoja tematska izvješća Europskom parlamentu i Vijeću EU-a, kao i drugim zainteresiranim stranama, kao što su nacionalni parlamenti, dionici u predmetnom sektoru i predstavnici civilnog društva. Velika većina preporuka koje Sud iznosi u svojim izvješćima provede se u djelo.

Kontakt za medije za ovo izvješće

Vincent Bourgeois – E: vincent.bourgeois@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47502 / M: (+352) 691 551 502